Gevangeniswezen: doordachte en rechtlijnige aanpak tegen geweld is nodig

Nieuws vrijdag 1 oktober 2021

Na het zoveelste gewelddadige incident in de gevangenissen, waarbij zowel gedetineerden als personeel ernstig slachtoffer werden van ‘een agressieve zot’, vroegen ACOD, ACV Openbare Diensten en VSOA overleg met minister van Justitie Van Quickenborne over de (her)opening van een afdeling Hoge Veiligheid. Een dergelijke afdeling, die de meest agressieve en onhandelbare gedetineerden buiten de reguliere gevangenissen herbergt, moet eveneens tot doel hebben hun gedrag op redelijk korte termijn te normaliseren, zodat ze opnieuw deel kunnen uitmaken van de gewone gevangenispopulatie.

Slecht management

Tot voor twee jaar bestond een afdeling Hoge Veiligheid in de gevangenis van Brugge. Wegens gebrek aan eenduidig en consequent handelen door directeurs en andere hogere leidinggevenden ontspoorden de gedetineerden in de AIBV (Afdeling uitvoering Individuele Bijzondere Veiligheidsmaatregelen) echter verder. Daardoor werd de werking onhoudbaar en kwam men terecht in een grijze zone voor het wettelijk kader waarbinnen men moest blijven.

De directeur-generaal, die in de periode dat de AIBV opgericht werd nog niet in zijn huidige positie werkzaam was, zag zijn kans schoon om de AIBV waarvan hij altijd tegenstander geweest is, te sluiten.

Toename van agressie

De ondoordachte sluiting van de AIBV leidde zoals te verwachten was tot een toename van agressie tegenover penitentiaire personeelsleden en ook ten aanzien van andere gedetineerden. Met het wegvallen van de AIBV konden gevangenisdirecteurs immer geen kant meer op met hun ergste gevallen, die keer op keer hervielen in hun agressieve gedrag. Doorsturen naar een andere gevangenis werd dan ook de norm. In heel veel gevallen diende men in ruil voor de verwijderde agressieve gedetineerde een andere agressor uit die gevangenis toe te laten bij hen. Dweilen met de kraan open dus.

Voorstellen van de ACOD

De ACOD wil een veilige werkomgeving voor het personeel en het aantal incidenten met (tijdelijke) arbeidsongeschiktheid terugdringen. Daarom vroegen we op verschillende momenten van sociaal overleg om:

- het personeel een degelijke opleiding zelfverdediging te geven
- gevallen van agressie steeds te melden bij het parket
- een wettelijk kader te creëren om het mogelijk te maken agressie tegenover penitentiair personeel even zwaar te straffen als agressie

> tegenover ordehandhavers en hulpverleners. Het personeel in de gevangenissen moet de interne orde handhaven en is net als personeel van de brandweer of de ambulance de eerste hulpverlener. Het is dus niet meer dan logisch dat men hen evenzeer beschermt via zwaardere straffen wanneer zij slachtoffer worden van agressie tijdens het uitvoeren van hun taak.

Duurzame oplossing gevraagd

Over het (her)openen van een afdeling Hoge Veiligheid (in de beide landsdelen!) moet echter goed nagedacht worden. Indien we geen lessen trekken uit het verleden, dan dreigt dit een zoveelste project te worden waarmee minister Q kan pronken op sociale media, radio, TV en in de krant, zonder dat het een meerwaarde betekent voor het personeel.

Voor ons is dat reden om tijdens het formeel overleg te komen tot een duidelijk wettelijk kader dat realiseerbaar is, waarbinnen voldoende personeelsleden met het juiste functieprofiel tewerkgesteld worden en waar iedereen aan hetzelfde doel werkt: bijdragen tot het normaliseren van het gedrag van onhandelbare gedetineerden, opdat zij geen nieuwe slachtoffers maken in de reguliere gevangenissen.

We have a dream!

Gino Hoppe, Robby De Kaey